פרקטיקות מגדריות לדיכוי מחאה

מסמך הצעה לח"כ פנינה תמנו שטה, יו"ר הועדה לקידום מעמד האישה ושוויון מגדרי

רקע והקשר לדיון

דיכוי מחאה על ידי כוחות המשטרה הוא תופעה מתמשכת בישראל, הכוללת שימוש במגוון פרקטיקות שמטרתן להגביל את חופש הביטוי והמחאה. אחד ההיבטים המדאיגים של דיכוי זה הוא השימוש בפרקטיקות מגדריות כלפי נשים מפגינות, תוך ניצול פערי כוח מגדריים והתנהלות מכוונת שמייצרת איום והרתעה.

מכון זולת עוסק מזה זמן בהיבטים השונים של דיכוי מחאה, ובפרט באלימות המגדרית שמופעלת במהלך הפגנות. אנו סבורים כי התקופה הנוכחית, שבה הסוגיה של אלימות משטרתית נמצאת בלב השיח הציבורי, היא הזדמנות לקדם חקיקה שתצמצם את השימוש לרעה בכוח משטרתי, ובפרט את השימוש בפרקטיקות מגדריות שנועדו להשתיק נשים פעילות פוליטית.

פרקטיקות מגדריות בדיכוי מחאות

האלימות כלפי נשים אינה רק פיזית, אלא כוללת אלמנטים של ביזוי, השפלה מינית וניצול פיזי פסיכולוגי. הנה כמה מהפרקטיקות העיקריות שאנו מזהים:

- מעצרים משפילים
- שימוש באלימות מינית מרומזת או ישירה
- תיוג נשים מובילות מחאה כ"רדיקליות", "פורעות חוק", ש"חורגות" מהתפקידים שהחברה מצפה מהן למלא

הצעות חקיקה לצמצום אלימות מגדרית משטרתית במחאות

כדי להתמודד עם תופעה זו ולצמצם את השימוש בפרקטיקות מגדריות ככלי לדיכוי מחאה, אנו מציעים מספר צעדים חקיקתיים:

- הצעת חוק שתקבע החמרת הענישה במקרה של שימוש לרעה בכוח המשרה ממניע מגדרי, כך שהעונש יוכפל בהתאם לחומרת המעשה.
- הוספת עבירת משמעת ייעודית שתטיל סנקציות משמעתיות חמורות על אנשי אכיפת החוק שיפעלו באופן מפלה או פוגעני כלפי נשים במהלך פעילות משטרתית, ובפרט במהלך מחאות ומעצרים.

- יצירת מנגנון ייחודי להגשת תלונות במח"ש כשמדובר במקרים של אלימות מגדרית.

סיכום

כיו"ר הוועדה לקידום מעמד האישה ושוויון מגדרי, יש לך הזדמנות לנצל את המומנטום הציבורי סביב נושא האלימות המשטרתית ולהוביל מהלך משמעותי להגבלת השימוש בפרקטיקות מגדריות ככלי לדיכוי מחאות. הצעות החקיקה שהוצגו כאן הן צעדים פרקטיים שיבטיחו כי מחאות בישראל יתנהלו ללא אפליה מגדרית וללא שימוש באמצעים פסולים נגד מפגינות. אנו מזמינים אותך להוביל יחד איתנו את המהלך החקיקתי ולהבטיח כי נשים לא יחששו לממש את זכותן הדמוקרטית להפגין.